

Joaquín Tornos Mas Catedràtic
de Dret Administratiu, Universitat de Barcelona

■ La regulación de los medios de comunicación audiovisual y las autoridades independientes

Artículo que resume el estudio «La regulación de los medios de comunicación audiovisual. Las autoridades independientes en el panorama europeo», en el que Joaquín Tornos analiza aspectos como las normas de creación, el ámbito territorial de actuación, la naturaleza jurídica, la estructura y la organización, las competencias y los medios de actuación de las autoridades independientes de Alemania, Cataluña, la Comunidad francesa de Bélgica, Dinamarca, España, Flandes, Italia, Holanda, Luxemburgo, Portugal, Reino Unido, Suiza y Grecia.

■ The control of audio-visual means of communications and independent authorities

An article that summarises the study «The control of audio-visual means of communications. The independent authorities within the European area». In this report, Joaquín Tornos analyses aspects such as the rules for creation, the territorial area of operation, the legal nature, the organisational structure, authorities and the manner of operation of the independent authorities in Germany, Catalonia, the French Community in Belgium, Denmark, Spain, Flanders, Italy, Holland, Luxembourg, Portugal, the United Kingdom, Switzerland and Greece.

■ La réglementation des moyens de communication audiovisuels et les autorités indépendantes

Article qui résume l'étude «La réglementation des moyens de communication audiovisuels. Les autorités indépendantes dans le panorama européen», dans laquelle Joaquín Tomas analyse des aspects comme par exemple les règles de création, le cadre territorial d'action, la nature juridique, la structure et l'organisation, les compétences et les moyens d'action des autorités indépendantes d'Allemagne, de Catalogne, de la Communauté française de Belgique, du Danemark, d'Espagne, des Flandres, d'Italie, de Hollande, du Luxembourg, du Portugal, du Royaume-Uni, de la Suisse et de la Grèce.

La regulació dels mitjans de comunicació audiovisuals en l'àmbit europeu

La supressió general dels sistemes de monopoli públic en matèria de televisió, a conseqüència de les innovacions tecnològiques que feien desaparèixer l'argument del monopoli natural, va obrir definitivament el mercat televisiu a la competència. Els poders públics van haver d'assumir la funció de garantir l'existència d'un autèntic mercat i, al mateix temps, la d'intervenir en el control del contingut d'allò que s'oferia a través de les noves emissores que entraven en aquest mercat. Calia garantir l'exercici del dret a la llibertat d'expressió i, a la vegada, protegir un altre conjunt de drets constitucionals que podrien entrar en col·lisió amb aquell, com ara la protecció a la joventut i la infància, la defensa del dret a l'honor, l'exigència de veracitat en el contingut de la informació i la publicitat, la intimitat i la pròpia imatge, i la protecció de la moral i l'ordre públic. Però els poders públics topaven amb dificultats objectives a l'hora de complir totes aquestes funcions. D'una banda, l'actuació normativa o executiva del Govern o de les administracions s'ha de guiar sempre pel principi de la norma prèvia i, per tant, no està en condicions d'elaborar raonaments propis que atenguin les circumstàncies de cada cas concret dels molts que es poden plantejar si es produeix una col·lisió entre els diversos drets fonamentals. D'altra banda, tant en l'ordenació del sector com en la resolució dels possibles conflictes, subsisteixen forts interessos que impliquen directament el Govern, el qual es convertiria, si actués com a suprema instància arbitral, en jutge i part. I, finalment, els mecanismes de defensa jurisdiccional són, en molts casos, ineficaços a causa de la lentitud de la justícia i de la feblesa dels possibles damnificats davant de les poderoses empreses de comunicació. En tot allò que fa referència als mitjans audiovisuals, i en raó de la pròpia naturalesa d'aquests, es requereixen actuacions protectores ràpides.

Totes aquestes raons són les que expliquen

l'aparició, en l'àmbit europeu, d'entitats o organismes separats de l'Administració activa que tenen com a funció ordenar el mercat –en garantia de pluralisme– i controlar la seva activitat– en garantia dels drets i dels valors que poguessin veure's afectats pels continguts de les noves emissions. Es tracta de noves formes d'organització, dotades o no de personalitat jurídica pròpia, que podem englobar sota el qualificatiu comú d'autoritats independents, en la mesura que dicten autos d'imperi i gaudeixen d'autonomia davant del poder polític i davant, també, dels sectors econòmics vinculats a l'activitat dels mitjans de comunicació audiovisuals.

Tal com veurem més endavant, els òrgans independents creats en diversos països europeus tenen estructures jurídiques i administratives, i competències, força diferents, però presenten, també, una sèrie de característiques comunes. En primer lloc, la independència davant del Govern i de l'Administració. Aquesta independència ve garantida per la forma de designació dels membres de l'ens o òrgan; per les causes que regulin el seu cessament; per la no subjecció a les directrius del Govern; i per les facultats d'autoorganització de la nova entitat o organisme. En segon lloc, la legitimització. Quan el poder apareix encarnat en els mitjans de comunicació, l'Estat, a través del dret públic, ha d'adoptar les mesures necessàries per mantenir la seva funció de regulació social. Amb aquesta finalitat, la llei pot permetre que certes funcions quedin excloses de l'àmbit de decisió del Govern i quedin atribuïdes a ens o organismes dotats d'independència. En tercer lloc, l'àmbit d'actuació, que sol ser doble. D'una banda, hi ha tots els temes relacionats amb l'accés al mercat de la informació i la protecció d'aquest mercat davant de situacions de posició dominant. De l'altra, apareixen tots els temes relatius als continguts de l'activitat informativa. I, finalment, la quarta nota comuna són les potestats, perquè l'existència d'aquestes entitats independents planteja el problema de quins poders jurídics podran utilitzar per complir els seus objectius.

Però ja hem dit que, a partir d'aquestes característiques comunes, cadascun dels organismes estudiats presenta estructures força diferents. Per això, hem creat una plantilla general que servirà per homogeneïtzar l'estudi d'aquestes entitats. La plantilla

té en compte la norma de creació, és a dir, la llei i el reglament que regulen la seva activitat; l'àmbit territorial de la seva actuació; la seva naturalesa jurídica; la seva estructura i organització; les seves competències i els seus mitjans d'actuació; la regulació del control dels seus actes i la relació amb altres entitats i organismes. Les autoritats independents estudiades a partir d'aquesta plantilla corresponen a les d'Alemanya, Catalunya, la Comunitat Francesa de Bèlgica, Dinamarca, Espanya, Flandes, França, Itàlia, Holanda, Luxemburg, Portugal, Regne Unit, Suïssa i Grècia.

El cas d'Alemanya –el primer que examinarem– és especialment singular, a causa del sistema de distribució competencial que reserva a la Federació la competència exclusiva en relació amb les qüestions tècniques en matèria de telecomunicacions, reconeixent als estats la competència en tot allò relatiu a l'organització i al contingut de la radiotelevisió (art. 73.7 Llei fonamental i la seva interpretació pel Tribunal Constitucional). La norma de creació dels Landesmedienanstalten és una llei del land, (landesmediengesetze), el seu àmbit territorial és el del propi land, i la seva naturalesa un organisme no governamental de dret públic. Entre les seves competències figuren: la concessió de llicències, l'assignació de freqüències, el control dels programes –protecció a la infància i als adolescents–; i control de la publicitat i de l'esponsorització. Existeixen mecanismes de col·laboració entre els diversos òrgans dels landers que es concreten en l'Agrupació de treball dels landesmedienanstalten (ALM), un organisme que, alhora, està compost per la Conferència Permanent de Directors (DLM), la Conferència dels Presidents dels Consells o Assembles dels Mitjans de Comunicació, i la Conferència conjunta de directors i presidents.

En el cas de Catalunya, la norma de creació del Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha estat la Llei del Parlament de Catalunya, Llei 8/1996 de 5 de juliol de regulació de la programació audiovisual distribuïda per cable. L'àmbit territorial és el de la Comunitat Autònoma de Catalunya, i la seva naturalesa jurídica un òrgan dotat d'autonomia orgànica i funcional, i que gaudeix d'independència respecte dels organismes legislatius (article 10). Pel que fa a la seva estructura, està formada per un president i dotze vocals nomenats

entre persones de reconeguda competència tècnica i professional, i d'un secretari amb veu però sense vot. El president i quatre vocals són nomenats pel Govern; quatre més pel Parlament de Catalunya, i els altres quatre per les entitats representatives dels municipis. La duració del càrrec és de cinc anys i poden ser renovats una sola vegada. L'organització i el règim de funcionament del Consell de l'Audiovisual de Catalunya va quedar establert en el Decret 3/1997 de 3 de gener, i els mitjans financers i pressupostaris els facilita el Departament de Presidència del Govern de la Generalitat. En la seva actuació, el Consell pot crear comissions permanents o temporals, i els acords s'han d'adoptar per majoria absoluta dels membres presents en les reunions. Pel que fa a les competències, ha d'assessorar el Govern en matèria audiovisual, i vigilar i controlar el contingut dels programes emesos, concretament, en matèria de publicitat, protecció de menors, drets de les minories i dignitat de les persones. També ha de recollir les queixes dels ciutadans i fer de mediador entre aquests i els emissors. I ha de donar suport al procés de normalització lingüística. Pot proposar a l'organisme competent l'adopció de mesures coercitives.

El Consell Superior de l'Audiovisual de la Comunitat Francesa de Bèlgica va ser creat per decret del Consell de la Comunitat Francesa el 17 de juliol de 1987, capítol X. La seva estructura és col·legial i està format per un mínim de vint-i-cinc membres i un màxim de quaranta. Els membres del Consell són designats pel Govern entre els organismes o les categories socioprofessionals relacionades amb el sector de l'audiovisual. Tots els membres del Consell tenen un mandat de tres anys, renovable dues vegades. Entre les seves competències, figuren les d'emetre un dictamen previ sobre el contingut del conveni que regula les condicions de la llicència per a una televisió local o comunitària (art. 18); emetre dictamen sobre el percentatge de producció pròpia exigible a les empreses de distribució dels serveis de televisió per pagament (art. 19); emetre dictamen sobre els percentatges de continguts obligatoris (article 24, bis); proposar la classificació de les ràdios (art. 30); emetre informe vinculant (si és negatiu) sobre la possibilitat d'excepcionar les regles sobre concentració de capital en ràdios privades (art. 32); emetre informe vinculant

(si és negatiu) sobre la possibilitat d'ampliar el termini concessional de les ràdios; emetre dictamen previ sobre la concessió, suspensió o retirada de les llicències de ràdio i televisió privades, televisió de pagament i xarxes de distribució local i comunitària; i emetre, d'ofici o a sol·licitud del Govern, dictàmens sobre temes relacionats amb el sector audiovisual. Pel que fa als seus mitjans d'actuació, es tracta d'informes que poden ser preceptius no vinculants o preceptius i vinculants. Cal fer notar que la mateixa norma, Decret 17 juny 1987, crea, en el seu article 29, una comissió d'ètica de la publicitat. Aquesta comissió té com a missió proposar un Codi ètic, dictaminar sobre qüestions relatives a la publicitat i verificar la conformitat dels missatges publicitaris amb les normes aplicables.

A Dinamarca, existeix el Consell de la Premsa, creat des de la Llei de responsabilitat dels mitjans de comunicació (articles 41 a 51). Estén el seu àmbit territorial a tot l'Estat, excepte les illes Fèroe i Groenlàndia. Es tracta d'un organisme d'estructura col·legial, format per vuit membres. El president i el vicepresident han de ser advocats i són designats pel Ministeri de Justícia. Pel que fa als sis vocals, dos són designats a proposta de la Unió de Periodistes Danesos; dos més en representació dels Consells de Direcció de la Premsa Escrita, radio i televisió, i els altres dos en representació del Consell Danès de formació d'adults. La duració del càrrec és de quatre anys i les renovacions són possibles. Entre les seves competències, figura la regulació de la premsa en matèria ètica; la regulació del dret a rèplica; i la tramitació dels expedients per denúncies contra mitjans de comunicació, intentant aconseguir una solució negociada o prenent les resolucions que calguin.

A Espanya existeix l'anomenada Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones, creada per Reial decret llei 6/1996 de 7 de juny de liberalització de les telecomunicacions, i també per la Llei 12/1997 de 24 d'abril de liberalització de les telecomunicacions, i pel RD 1994/1996 de 6 de setembre. El seu àmbit territorial és l'estatal i la seva naturalesa una entitat de dret públic, amb personalitat jurídica i plena capacitat pública i privada, adscrita al Ministeri de Foment. La Comissió està formada per un president, un

vicepresident i set consellers nomenats pel Govern, a proposta del Ministeri de Foment, entre persones de reconeguda competència professional i relacionades amb el sector de les telecomunicacions. Abans del nomenament, el ministre compareixerà davant la comissió corresponent del Congrés de Diputats per tal d'informar sobre les persones que pretén proposar. Correspon a la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions salvaguardar, en benefici dels ciutadans, les condicions de competència efectiva en el mercat de les telecomunicacions, i dels serveis audiovisuals, telemàtics i interactius; vetllar per la correcta formació dels preus en aquest mercat; i exercir d'òrgan arbitral en els conflictes que surtin en el sector.

Fins al moment, no li correspon el control dels continguts dels programes. Existeix un debat obert al voltant de la necessitat de crear una Autoritat independent amb aquesta funció. El Consell arbitra o resol de forma vinculant els conflictes entre operadors; resol en temes concrets com ara imposar obligacions de servei públic, fixar preus d'interconnexió, dictar instruccions per salvaguardar la lliure competència; emet informes; denuncia conductes irregulars; i, en segons quins temes, imposa sancions. Cal també tenir en compte allò que es disposa en el Decret llei 16/1997 de 13 de setembre, segons el qual el Consell determina les característiques dels sistemes i descodificadors, intervé en les relacions dels distribuïdors i operadors amb els usuaris i, també, en les relacions entre els mateixos operadors. La Comissió exercirà les seves funcions sense perjudici de les facultats que corresponen a les comunitats autònomes. (Disposició addicional tercera, Llei 12/1997). La Comissió, a través del seu president i per conducte del Ministeri d'Afers Exteriors, mantindrà relacions amb els representants d'òrgans de controls d'altres estats i, en particular, amb organismes de la Unió Europea (article 31, Ordre 9 abril 1997, Reglament règim interior).

A Flandes funciona el Consell Flamenc dels Mitjans de Comunicació, a partir del Decret del Consell Flamenc de 2 de maig de 1985. El seu àmbit territorial és el de Flandes, i la seva naturalesa un òrgan sense personalitat, vinculat al Ministeri de la comunitat flamenca (article 2). Està format per un president, una

assemblea general i un comitè d'experts. L'assemblea està composta per delegats d'associacions i organismes del sector dels mitjans de comunicació, per persones amb coneixements qualificats en matèria de mitjans de comunicació, i per representants dels usuaris. El Comitè d'Experts es compon d'un màxim de deu membres escollits entre persones pertanyents a instituts científics, d'estudis i d'investigació. La designació dels membres del Consell correspon al Govern, però no més de les dues terceres parts dels seus integrants poden ser del mateix sexe.

La duració del càrrec és de quatre anys, amb dues renovacions possibles. La seva competència més important és la d'informar de tot allò relatiu a la política de mitjans de comunicació, i s'estén a la ràdio, la televisió, la premsa escrita i altres mitjans de comunicació i d'informació. També realitza treballs d'investigació.

A França, existeix el Consell Superior de l'Audiovisual, creat per la Llei 89-25 de 17 de gener de 1989, modificació de la Llei 86-1067 de 30 de setembre de 1986 sobre la llibertat de comunicació. Decret 26 juliol 1989. La seva estructura és col·legial, formada per nou membres nomenats per decret del president de la República: tres designats pel president de la República, tres pel president de l'Assemblea Nacional i tres pel president del Senat. El mandat dels consellers és de sis anys, renovat per terços cada dos anys, i no és ni revocable ni renovable. Les principals competències del Consell són les de garantir el principi de llibertat en la comunicació audiovisual. Ho diu així el seu article primer: «Garanteix la igualtat de tracte; garanteix la independència i la imparcialitat del sector públic de la radiodifusió sonora i de la televisió; afavoreix la lliure competència; vetlla per la qualitat i diversitat dels programes, pel desenvolupament de la producció i la creació audiovisual nacional, i també per la defensa i promoció de la llengua i la cultura franceses. Pot formular propostes sobre la millora de la qualitat dels programes». El Consell és consultat sobre la definició de la posició de França en les negociacions internacionals sobre ràdio i televisió, i té un ampli ventall de competències: funcions de reglamentació en matèria de telecomunicacions (de conformitat amb l'article 10 de la llei en la seva nova redacció); garanteix el respecte al pluralisme; garanteix

el principi d'igualtat en la relació entre explotadors d'instal·lacions de telecomunicacions i usuaris; informa sobre projectes de normes tècniques i materials; controla publicitat; nomena, per mandat de tres anys, quatre membres, entre ells el president dels consells d'administració de les ràdios i les cadenes públiques de televisió; protegeix la infància i els adolescents; controla campanyes electorals; intervé en la gestió i l'atribució de freqüències per a l'emissió de ràdio i televisió (article 28 a 30 en la seva nova redacció) i atorga autoritzacions per emissió de ràdios FM i televisions privades, com també televisió per satèl·lit. Per dur a terme totes aquestes funcions, el Consell té competències per dictar mesures coercitives. Concretament, l'article 42 parla de les mesures que pot adoptar pel que fa a la suspensió, reducció de la durada de l'autorització, sanció pecuniària i revocació de l'autorització. També pot obligar a insertar en els programes determinats comunicats.

A Itàlia existeix l'Autoritat per a les garanties en la telecomunicació, creada per Llei de 31 de juliol de 1997, núm. 249. El seu àmbit d'actuació és el territori estatal, si bé preveu la creació de comitès regionals per a les comunicacions a través de lleis regionals (article 1, núm. 13). Els comitès són qualificats funcionalment d'Autoritat. Aquesta última, d'acord amb la Conferència Permanent per a les relacions Estat-regions i les províncies de Trento i Bolzano, fixarà les característiques dels comitès i les seves competències. Des del punt de vista jurídic, és un ens que actua amb autonomia i independència de judici i valoració (article primer), i la seva estructura està formada per un president, la comissió per a infraestructures (el president i quatre membres); la comissió per als serveis i els productes (el president i quatre membres), i el Consell que reuneix el president i tots els consellers. Els membres de l'Autoritat són elegits pel Senat i la Cambra de Diputats. L'article 1, apartat 6, distribueix les competències entre el Consell, la Comissió per a les infraestructures i la Comissió per als serveis i els productes. La Comissió d'infraestructures intervé en l'elaboració del Pla Nacional de distribució de freqüències; determina els estàndards per als descodificadors; porta el registre dels operadors de comunicació; fixa criteris objectius

i transparents per a les tarifes; regula les relacions entre gestors d'infraestructures i usuaris; promou acords tecnològics entre operadors; resol les controvèrsies en temes d'interconnexió; determina l'àmbit objectiu i subjectiu de les eventuais obligacions de servei universal i distribució del cost; determina els criteris per definir els plans de numeració nacional de les xarxes i serveis de telecomunicació; intervé en les controvèrsies entre l'ens gestor del servei de telecomunicacions i els usuaris privats; i vigila els nivells de radiofreqüència compatibles amb la salut humana. Per la seva banda, la comissió per als serveis i productes vigila l'adequació a la llei de l'activitat dels subjectes autoritzats o amb concessió; emana directives sobre nivells de qualitat i per a l'adopció de Cartes de Serveis per cada operador; vigila la distribució de serveis i productes; assegura el respecte als períodes mínims que han de transcórrer per a l'ús dels treballs audiovisuals; regula i controla la publicitat; verifica el respecte a la normativa de la protecció dels menors i de les minories lingüístiques, i també el dret de rectificació; garanteix l'aplicació de normes sobre propaganda política i electoral; proposa el contingut i controla el seu compliment en relació amb la convenció annexa a la concessió del servei públic de radiotelevisió; i supervisa els índexs d'audiència i la publicació i difusió de sondejos. Finalment, el Consell proposa al Govern la reforma de normatives; garanteix l'accés als mitjans i infraestructures de comunicació; promou estudis en matèria d'innovació tecnològica i serveis multimèdia; desenvolupa la normativa sobre concessió de llicències i autoritzacions; dicta els actes en actuació a l'esmentada normativa; supervisa l'actuació dels subjectes concessionaris o autoritzats; supervisa l'actuació de l'entitat concessionària del servei radiotelevisiu públic d'acord amb la Comissió parlamentària de control; informa de les actuacions de l'Autoritat Garant de la competència; elabora un informe anual sobre l'activitat de l'Autoritat; i autoritza les transferències de capital de les societats que exerceixen activitat radiotelevisiva.

A Holanda, existeix el Comissariat de Mitjans de Comunicació, creat per llei, el funcionament del qual es regula en el capítol III, articles 9 al 13. Està format per un president, i entre dos i quatre membres, nomenats a proposta del ministre i amb un mandat de cinc anys,

renovable una sola vegada. La seva competència principal és la d'estimular l'activitat, la coordinació i la col·laboració entre els diversos organismes que s'ocupen de la radiodifusió. El control de les activitats del Comissariat correspon al ministre.

A Luxemburg, funcionen dos organismes: la Comissió Independent de Radiodifusió i el Consell Nacional de Programes, creats per Llei de 27 de juliol de 1991 sobre mitjans de comunicació electrònics i amb un reglament desplegat el 17 de desembre de 1991 i el 27 de febrer de 1992. La Comissió Independent està formada per cinc membres, nomenats per un període de cinc anys. Entre les seves competències, figuren atorgar i revocar les llicències en relació amb els programes emissors de baixa potència –ràdio local o emissió en xarxa–; assessorar el Govern sobre autorització i funcionament d'altres programes de radiodifusió; i arbitrar els litigis entre l'Organisme Públic que explota la ràdio sociocultural i el Consell Nacional de Programes. Pel que fa a aquest darrer organisme, té una estructura formada per un màxim de vint-i-cinc membres, delegats per un període de cinc anys per les organitzacions més representatives de la vida social i cultural del país. Entre les seves competències, figuren assessorar el Govern en matèria de control de programes; elaborar propostes sobre el contingut dels programes de ràdio sociocultural i la forma de controlar el seu contingut; vigilar el compliment de les disposicions legals i reglamentàries en matèria de continguts d'alguns programes; i elaborar propostes per garantir una oferta variada i equilibrada en els programes.

A Portugal, funciona l'Alta Autoritat per a la Comunicació Social, creada per Llei 15/90 de 30 de juny. Està formada per un magistrat, cinc membres elegits per l'Assemblea, tres designats pel Govern i quatre en representació de l'opinió pública, comunicació social i cultural, amb un mandat de quatre anys, renovable una sola vegada. Entre les seves competències, figuren les de garantir el dret a la informació i a la llibertat de premsa; vetllar per la independència dels òrgans de comunicació social davant dels poders econòmics i polítics; salvaguardar la llibertat d'expressió i de discrepància; contribuir al procés de concessió de llicències de les emissores privades de radiodifusió i televisió; vetllar pel

compliment de les condicions de la llicència i pel rigor de la informació; contribuir a garantir la independència i el pluralisme de cada òrgan de comunicació del sector públic; i garantir els drets d'antena, de resposta i de rèplica política.

Al Regne Unit, funciona la Independent Television Commission, creada per Llei, Broadcasting Act de 1990, i Llei sobre radiodifusió de 1996. El seu àmbit és estatal, amb delegacions a nivell regional, i coexisteix amb una Comissió per la Televisió Gaèlica (Welsch Authority) i controla la Welsch Fourth Channel Authority. La Comissió està formada per un president i pot tenir de vuit a deu membres, designats pel Secretari d'Estat, i tres en representació de Gal·les, Escòcia i Irlanda del Nord. Està assessorada per comissions específiques i consells consultius. Manté una important estructura de personal –184 persones– i entre les televisió comercial. Amb aquesta finalitat, intervé en el control de la publicitat, de l'esponsorització, de la programació infantil i dels programes educatius, dels continguts en relació amb la imparcialitat, violència, llenguatge i sexe, i en relació, també, amb la protecció de les minories ètniques.

A Suïssa, existeix un òrgan independent creat per la Llei federal sobre la ràdio i la televisió, de 21 de juny de 1991 (articles 58 al 66). Està format per nou membres nomenats per consell federal, i entre les seves competències figura examinar i decidir sobre les queixes relatives a les emissions de ràdio i televisió transmeses per operadors suïssos. Aquesta activitat es du a terme segons el procediment dissenyat en els articles 60 al 66 de la Llei creacional. I, finalment, a Grècia existeix el Consell Nacional de Ràdio-Televisió, creat per Llei 1866/1989 i 2173/1993. Està format per nou membres nomenats pel ministre de la Presidència, nomenats per la Cambra de Diputats, segons proposta dels diversos partits i en proporció a la seva representació parlamentària (articles 21,1 i 2). Entre les seves competències figuren el control de la ràdio i la televisió; l'elaboració de codis deontològics i l'aprovació de mesures per al seu compliment. També té capacitat sancionadora per vulneració de la Llei de les obligacions tècniques fixades pel Ministeri de Transports i Comunicacions, dels codis deontològics i de les clàusules del contracte de cessió.

Tal com hem vist, doncs, el panorama europeu en

matèria de regulació dels mitjans audiovisuals és, a la vegada, comú i divers. En tot cas, entenem que és necessari separar de forma clara els òrgans o ens encarregats de regular el mercat de les telecomunicacions, dels òrgans o ens als quals s'encomana el control audiovisual. Aquesta separació pot adoptar models diversos. Per exemple, en el model italià hi ha una Autoritat que integra dos comitès amb funcions i composició diferenciada, mentre que en el model francès conviuen dos ens diversos dins d'un sistema encara no consolidat de repartiment de

funcions. Els problemes que provoca un sistema concurrencial en matèria de mitjans de comunicació social no queden solucionats de manera global amb el recurs a una Autoritat independent. Aquesta resposta només és vàlida si a través d'ella s'assoleixen dos objectius: la independència dels òrgans i la seva capacitat tècnica per afrontar les qüestions que tenen plantejades. **J.T.**

(Aquest article és un resum de l'estudi La regulació dels mitjans audiovisuals. Les autoritats independents en el panorama europeu, encarregat pel CAC al doctor Joaquín Tornos.)

Dossier

Antonis Manitakis Vicepresident del Consell Nacional de Radiotelevisió de Grècia.

A Grècia, l'abandonament del monopoli de l'Estat en matèria de ràdio i de televisió data de finals dels vuitanta. Les primeres autoritzacions per emetre (un total de 275) es van concedir a operadors privats, en virtut de la Llei 1730/1987 i del decret 25/1988, per una comissió per les ràdios locals. En aquella època la liberalització de les ones hertzianes només concernia la radiodifusió local. El «Consell Nacional de Radiotelevisió» va ser creat per la Llei 1866/1989, que apuntava cap a una gran obertura de l'audiovisual, àdhuc en profit de les televisions privades. Aquest text fundador ha experimentat diverses modificacions. La darrera va ser recollida per la Llei 2328/1995, que constitueix actualment el marc jurídic de base per a les ràdios i les televisions a Grècia. L'organització i el funcionament del consell estan regits actualment pel Decret 213 de 9/15.6.1995, mentre que un altre text important (el Decret 310/1996) confia al consell la missió de controlar la transparència financera de les relacions que impliquin els operadors de l'audiovisual.

En favor de les modificacions de la reglamentació sovint posteriors a les alternàncies polítiques i fins i tot a simples reestructuracions ministerials, el consell ha vist evolucionar la seva estructura i el seu estatut. En

Grècia: redacció de nous codis deontològics

l'actual estat de la reglamentació, el Consell Nacional de Radiotelevisió, que té competència al conjunt del territori, està compost de 9 membres: el president i el seu suplent (Vicepresident), 8 membres ordinaris i els mateixos suplents. El president i el vicepresident són designats pel President de la «Vouli» (parlament unicameral hel·lènic), mentre que els altres membres són escollits pels quatre partits polítics millor representats a la Càmera. Tots són anomenats per ordre del Ministre de la Premsa i dels Mitjans de Comunicació, per un mandat de tres anys, renovable. Poden ser designats com membres del Consell els periodistes d'«autoritat reconeguda» i els especialistes dels mitjans de comunicació, però també les personalitats que provenen de la universitat, del sindicalisme, de les arts i de les lletres, així com els elegits locals.

La remuneració, les responsabilitats civils i penals i les incompatibilitats dels membres són regides pel Decret 213 de 1995. La pertinença al consell és incompatible, sobretot, amb la pertinença al Parlament i al Govern i, també, amb la qualitat de soci, membre de la direcció o empleat (en sentit ampli) de la Radiotelevisió de l'Estat o qualsevol empresa privada similar o, encara, qualsevol empresa de